

Arbejdet kan naturligvis fremmes saadan, at Sagen, naar Foraaret er kommet, er moden til en Afgørelse eller saadan modnet og forberedt, at der kan foretages et Valg paa Grundlovssagen, enten efter at vi have faaet den nye Valgkredslov, eller ogsaa paa denne Valgkredslov for at føre den igennem med Vælgernes Tilslutning. Men det kunde ogsaa tænkes, at Arbejdet ikke blev fremmet saa vidt, at Sagen ikke var saa moden, og i saa Tilfælde vilde vort Kommissionsforslag staa der, saaledes at ogsaa Sommeren kunde benyttes til at føre Sagen videre. Vi have jo i vort Kommissionsforslag sat den Grænse, at Arbejdet skulde være færdigt til Forelæggelse i Oktober næste Aar. Vi maa derfor ønske, at vort Kommissionsforslag henvises til det Udvalg, som formentlig bliver nedsat, og saa vil det bero paa Sagens Udvikling, hvorvidt dette Kommissionsforslag bliver overflødig, — hvad vi i og for sig kunde ønske, for vi ønske en saa hurtig Afgørelse som muligt, og vi ønske, at Folketingsudvalget maa fuldende sit Arbejde, — eller det vil vise sig, at vort Kommissionsforslag vil være Vejen til at føre Sagen videre i den kommende Sommer.

Socialdemokratiets Program i Forfatningssagen er vel kendt. Det er en Gennemførelse, en fuld Gennemførelse af Demokratiets og den almindelige Valgrets Principper. Men jeg skal for dem, der ikke have Programmets Ordlyd i nøje Erindring, oplæse Ordene. Socialdemokratiets Program kræver i Punkt 1: Almindelig, lige og direkte Valgret med hemmelig Afstemning til alle offentlige Hverv for Mænd og Kvinder fra 21 Aars Alderen. Valgdagen er almindelig Fridag. 2: Etkammerssystemet. Al udøvende og lovgivende Myndighed hos Folket gennem dets Repræsentation. Folkeafstemning i vigtigere Spørgsmaal og Forslagsret for Befolkningen. Administrationen direkte under Folkerepræsentationen. Det er Socialdemokratiets Forfatningsprogram, det er Socialdemokratiets principielle Standpunkt. Imidlertid ere vi kun et Mindretal her i Folketinget, vi ere endnu kun et Mindretal i Befolkningen. Indtil vi blive Flertal, maa vi altsaa give Afkald paa at faa vort Program gennemført i sin fulde Udstrækning; og vi ville da subsidiært kunne slutte os til et Grundlovsforslag, der virkelig radikalt og demokratisk omdanner den nuværende Forfatning.

Om det Forslag, som foreligger fra det radikale Venstre, skal jeg sige, at det har den store Fordel med Hensyn til Gennem-

førlighed, at det er 5. Juni-Grundlovens Genindførelse; det er 5. Juni-Grundloven revideret, let revideret efter Nutidens Vilkaar. Det er den 5. Juni-Grundlov, som efter det gamle Venstres Program er Folkets moralske Ret, det er den 5. Juni-Grundlov, der er det danske Folks historiske Ret. Det er klart nok, at det at stille sig paa dette Standpunkt giver Styrke. Selv om derfor ikke en Gang Radikale og Socialdemokrater tilsammen danne et Flertal i dette Ting, saa ville vi, naar de to Partier slutte sig sammen om dette Grundlag, paa dette Standpunkt, faa en saadan Styrke, at der efter min Mening er Mulighed for indenfor en rimelig Tid i en ikke alt for fjern Fremtid at gennemføre det, som er det danske Folks historiske og moralske Ret.

Ligesom den foregaaende Taler, Forslagsstillernes Ordfører (Rode), tror jeg, at Tiden for en begrænset Grundlovsændrings Gennemførelse er forbi. Den var der i 1905. Havde den daværende Regering sat Alvor og Kraft ind derpaa, havde der været Mulighed for en Gennemførelse. Det havde i mange Henseender været heldigt; og vi støttede derfor ogsaa Regeringen dertil. Havde vi faaet en ny Valgkredsordning inden de store Forlig, inden Militærspørgsmaalets Afgørelse, havde adskilligt set anderledes og efter min Mening bedre ud her i Landet end nu. Men nu er Tiden for en begrænset Grundlovsændring ogsaa efter min Mening forbi. Det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen) erkender det for saa vidt selv, som han nu ikke vil holde sig alene til § 32, men ogsaa vil tage § 30 med. Men selv om man holder sig dertil, og det er jo nu det ærede Medlem fra Ringkøbings Standpunkt at begrænse Grundlovsændringen til disse to Paragraffer, vil det vise sig, at et Arbejde i saa Henseende vil være spildt; det vil strande, det vil ikke føre til Maalet. Det ærede Medlem fra Ringkøbing og hans Parti maa jo for at gennemføre en saadan begrænset Grundlovsændring ind i det, han kalder en Fredsopløsning af Landstinget, endda af en højst ejendommelig Art, han maa have Tilslutning fra de konservative Magter her i Landet. Men Enighed mellem dem er jo en Umulighed ogsaa om en saadan begrænset Grundlovsændring. De ere uenige om Indholdet af den nye § 32, idet det ærede Medlem fra Ringkøbing ikke vil have Forholdstalsvalg til Folketinget, medens Højre kræver det og kræver det absolut, og selve Højres Program kræver ogsaa, at skulle vi skride til